

A SZŐLŐBEN

(Ezelőtt: „Egy év a szőlőben“)

8 191

Havi folyóirat szőlőgazdák számára.

Megjelenik: minden hó 28-án.

Előfizetési díj: Egész évre 2 frt.

Szerkesztő: Kádótu Lajos

G.SOMOR, KÁLMÁN.

Egy kis program.

Kis lapunkat tehát feltartjuk az 1903. évre is. Működési rányunk a következő lesz.

Szolgálni akarjuk a szőlőszetet, ami gyakorlati képességünkkel; s nem akarunk többnek látszani, mint amint vagyunk.

Oda törekszünk, hogy az újabb telepítéseknél: a multban ón ak bizonyult szőlők telepítése hódítson, s a vidékek régi jó hirneve viaszereztessek.

A felszínre kerülő esetekben gyakorlati tanácscsal szolgálunk, a hozzánk intézett kérdésekre legjobb tudomásunk szerint adjuk meg válaszungkat.

Az újításokat figyelemmel kíséjük, s szerzet tapasztalatainkkal őszintén nyíltan beszámolunk.

Gesefitnek lapunkat sem magunk, sem másnak felhasználni nem engedjük; s nagy hangu tanácsokkal leendő felültetéstől szőlész társainkat tőlünk telhetőleg megvédjük.

Az önérdékből és haszonlesésből származott s pecziális védeszközöket sohasem semmi díjért nem ajánljuk; de amenyiben a védekezést olcsóbban eszközölni lehet: azt fogjuk továbbra is ajánlani.

Jöjjön bárkitől bárhonnét a jó okos tanács, előtte tisztelettel meghajlunk; de jöjjön a zöldasztal szüleménye, mely legtöbbször csak eszményi dolog, s mind ilyent ha a tűzpróbát ki nem állja, jöjjön ez bárkitől: *nemcsak nem ajánljuk, de ha jobbat tudunk, ellenében azt ajánljuk.*

A bor pancsolók ellen állandóan akcióban leszünk; s ha legkisebb visszaélést tapasztalunk vagy tudomásunkra hozatik: kérlehetlenül neki megyünk; de nem kiméljük azokat sem, akik a neves vidékek megrontására, más vidék silány termését a neves vidékek borai helyett árusítják.

A szőlőszeti borászati szövetkezeti eszmét, mint ezidőszere-
rint egyedül célhoz vezetőt üdvöset készséggel szolgáljuk ; s
oda törekszünk, hogy legalább a neves vidékek szőlészei borá-
szai szövetkezzenek.

A szőlőtelepítés célszerű elhelyezkedését sietjük, s arra
törekszünk, hogy a gazdák, a vidékek régi jó hírnevét vissza-
szerezzék.

Kiválóan fogjuk pedig azt munkálni, hogy azok, akik
szőlőjüket agrár kölcsönrel telepítették, vidékenként tömörülje-
nek, és együttesen terjesszék fel kérelmüket az iránt, hogy a
visszafizetési határidő meghosszabbítottassék, s így a rátafizetési
összegek alá szállitassanak.

Akiknek így tetszünk, azoknak köszönettel adózunk ; akik-
nek kevesek vagyunk, sajnálattal vesszük tudomásul, mert mi
nem haszonért, de elvből dolgozunk.

Dolgozunk és tanulunk, hogy szerzett tapasztalataink ma-
gunk érvényesíthessük és másoknak is használhassunk.

Akiknek így tetszünk, azok támogatását nemcsak abban
kérjük, hogy előfizessenek, hanem felmerülő esetekben előfor-
duló tapasztalatokról értesítsenek.

Csak ez esetben leszünk képesek elvállalt kötelezettsé-
günknek eleget tenni.

A szerkesztő.

Van-e létjogosultsága a szövetkezetnek.

A borkereskedelem hivatása az volna, hogy karöltve a ter-
melőkkel a bortermelés érdekében és emelkedése végett közre-
működjenek.

Szomorú dolog, hogy ez manapság nem így áll. A borkeres-
kedelem irányt téveszt, nem az ő aminek lenni kellene.

Hivatása az volna, hogy a magyar jó termékeket alkalmas
helyeken értékesítse, s midőn így közvetítése, fáradsága és be-
fektetett összegeért tisztos polgári hasznot szerezzen : egyidejűleg
a magyar borokkal az arra alkalmas külföldi piacokat felkeresse
azt részükre meghódítsa. Ez volna az igazi cél. Ez azonban nincs
elérve, de még célul sincs kitűzve ; sajnos hogy így kell nyilat-
koznunk, a borkereskedelem manapság nem egyéb mint bor-uzsora.

Szomorú dolog volna, ha kivétel nem volna, de nagyrészen
a borkereskedelem ebből áll.

Nézzük mit tesz a kereskedő világ nagy része. Össze vásá-
rolja szüretkor a hitvány, rongy legolcsóbb szőlőt, abból még nit-
ványabb lőrét csinál, vagy összeszedi a gyenge hitvány bort, s

azt szeszszel vagy erősen szeszezett borral kiigazitva hozza forgalomba.

A napokban egy borkereskedő pinczét hivatalos kiküldetésben megvizsgáltam. Láttam együtt legalább 4—500 hektoliter bort; de szavamra mondom, egyik hitványabb volt mint a másik; s mikor azt kérdeztem, hogy miként bírta ezt a sok hitvány bort összeszerezni, azt a választ nyertem, hogy métermázsáját a szőlőnek 8 koronájért vette.

No hát uram fia! mit lehet adni 8 koronáért?!...

Persze azután az ilyen hitván lőre a forgalomba kerül; elrontja vele a vidék jó hírnevét. Mert hát ki meri azt mondani, hogy ez a szőlő csakugyan nem ezen a vidéken termett.

A vevő olcsó bort kapott. Örült az olcsó árnak; de midőn megízlelte, erős gyanuja támaút, hogy az nem természetes bor. Vizsgálatot kér, s ime a vizsgálat ellenkezőt bizonyít, azt hogy az nem műbor. Egyebet tőle nem kérdeznek, egyéb választ a szakértő nem adhat.

Az ilyen kereskedőből juf minden borvidékre. Most már kérdelem: nem-e érdekében áll-e a szőlőtermelőnek, hogy jó minőségű borainak értékesítése végett maga legyen a kereskedő; maga elégitse ki azokat, akik a vidék jó borának beszerzése végett hozzá fordulnak? s miután ezt más módon nem teheti: szövetkezetet kell létesítenie, amely a borokat jól kezeli, a vevőket jól kielégíti; borainak jó hírnevét megtartja, a vevő közönség érdekeit is képviseli és vevőket kívánat szerinti minőséggel kielégíti.

Csak az eddig kifejtett okot igazolják, hogy a szövetkezeteknek igenis van létjogosultságuk is.

Amit elmondottam, az áll az egyes borvidékre.

Most szóljunk a nagy általánosságról. Mit tapasztalunk? azt, hogy a mi fővárosunk és egyéb nagyobb városokban ha a nagyvendéglők ét-lapjait olvassuk, ott látjuk a francia, a görög, a spanyol borokat. Tehát hazánk nagy vendéglősei az idegen államok borainak értékesítésével is foglalkoznak. És a kereskedelem alkalmat nyújt arra, mert ebbe a bortekintetében boldog országba: a francia, a görög, a spanyol stb. borokat behozzák; a helyett hogy a borkezelést fejlesztve, a kitűnő minőségű magyar borokat a kezelés által nemesítve mint kitűnő anyagot hoznak forgalomba, egész másod rendű minőségre degradálják, úgy szólván elhanyagolják: és magyar borokból csak középminőségű borokat hozzák forgalomba, de azokkal is előbb olyan polgári házasságot visznek véghez, hogy a jellegre is alig lehet ösmerni.

S így azután a jobb minőségű magyar borok a termelő pinczéjében hevernek éveken át, ahelyett, hogy azok a kereskedésbe, onnét a nagy fogyasztó közönség forgalmába kerülnének.

Ha tehát azt akarják a jobb bort termő vidékek, miszerint boraink a kereskedelemben illetőleg fogyasztásra jussanak, miután a kereskedelem azt elhanyagolja: a termelőnek kell kereskedőnek lenni; s miután ezt egy ember keresztül vinni alig képes,

csoportosulni kell, szövetkezni kell, s a szövetkezés folytán a kereskedelem terére kell lépni.

Ha ezt nem teszik, szőlőjük teremhet, de annak jövedelméből megélni nem lesznek képesek; a nagy közönség pedig drága pénzeért sem igen szerethet be tetszése szerint tiszta valódi bort.

Egyedül a rossz irányba indult borkereskedelem az okozója, hogy a termelők kénytelenek szövetkezni, s szövetkezve a kereskedelem terére lépni. S mindezek mellett mit látunk, hallunk, tapasztalunk? Azt, hogy egyes borkereskedők a szövetkezetek jogosultságát támadják meg. S ha rajtuk állana, minden egyes szövetkezetet beszüntetnének.

De hát közérdek kívánalma-e ez? Nem! A közérdek első sorban az, hogy a vevő fogyasztó közönség oly bort fogyaszthasson: aminőt akar, aminőért fizet.

A mai viszonyok mellett megvan-e ez a biztosítéka? Egész bátran kimerjük mondani, hogy nincs. A közérdek kívánalma-e az, hogy a silány minőségű borok olcsó ár mellett keresetté legyenek, s kiiskolázva, névvel ellátva kerüljenek a fogyasztó asztalára? Nem-e kívánatosabb, hogy a valódi jó ital találjon fogyasztást; s miután ez a kereskedelemben kevésbe, de a szövetkezetek útján feltalálható; nem-e a közönség érdekében is van a szövetkezetek létesítése? És most mit látunk, nem egyes kereskedők fejtenek-e ki akciókat a szövetkezetek ellen, egyesülni készülnék és szövetkezni akarnak a termelők által létesített és létesítendő szövetkezetek meggyengítésére.

Nohát az igaz, hogy még most a szög nem ütött át a zsákon; még az új zsák fényvel lakkal van bevonva; de ha valaki figyel, már is halja benne a szögek zörgését, s csak kis ideig kell hogy kopják róla a máz: a szögek ki is fognak állani, melyeknek hegye éle a bortermelők szövetkezetének megsebzésére szolgál.

Legyünk tehát résen; s miután a bortermelők szövetkezetének létjogosultsága igazolva van, saját jól fel fogott érdekünkben lépünk a cselekvés terére — egyesüljünk, szövetkezzünk vidékeinkért s szolgáljuk ami jól felfogott érdekeinket.

Kísérjük figyelemmel a Budapesten alakult országos bortermelők szövetkezetét, s amennyiben működésük a vidéki szövetkezetek működése körébe beillik, lépünk az országos bortermelők szövetkezetébe; s így közös erővel álljunk védelmére borainknak és ama harcznak, melyet úgy látunk, a borkereskedők szövetkezésükkel ellenünk irányítani szándékoznak.

A szőlő metszéséről.

A szőlészetben legnagyobb figyelmet a metszés érdemel.
A metszéstől függ a szőlőtermése. A szántóvető ezt szokta

mondani: ki mint vet úgy arat: — a szőlész pedig azt mondhatja: ki mint metsz úgy szüretel.

A metszésnél sok szabályt kell tudni.

Első és főszabály az, hogy legyen tisztában a gazda terményének minőségét illetőleg. Amint nem lehet egy rókáról két bőrt lehozni; hasonlóképen nem lehet a szőlővel sem két célt érni.

Sokat és finom bort termelni nem lehet.

Aki tehát értékes és finom bort termel, az elégedjék meg kevéssel; s ne erőltesse a dolgot; mert az lehetetlent kíván.

Ösmerni kell a szőlő fajtát, tudni kell az éghajlati viszonyokat, és azután a metszést ahhoz kell alkalmazni.

Amennyi vidék, amennyi faj szőlő: annyiféle a metszés. Nevetéses tehát az, midőn a szőlők metszését országszerte egy kaptafára huzzák; s még nevetésesebbek azok, ha az állami szakközegek a metszések bemutatásánál a vidékekre a szőlőfajokra nincsenek tekintettel, s egyidejűleg nem mondják el, hogy az általuk ajánlott metszési művelet, mely szőlőfajoknál, mely vidéken foglalhat helyet.

Ennek a következményei azután komikusak volnának, ha egyidejűleg a feleknek kárt nem tennének.

Emlékszem rá, szintén a hallgatók között voltam, midőn Budapesten a metszési módozatot be mutatták.

Akkor divatba jött az Engelbrekt-féle szarvas metszés. Az ahhoz nemértő uri szőlész minő ájtatossággal leste, nézte, hallgatta az igéket! s haza menvén, midőn munkását azon metszési művelet keresztül vitelére utasította: akadt meg a dolog.

Mennyi kárt tettek ezen egyoldalú eljárással! Mert hogy az ott bemutatott metszési eljárás jónak bizonyul talán a melegebb éghajlat alatt, a hol először sok bort termelnek és a téli hidegek a szőlő rügyében kárt nem tesznek: azt megengedem. De nálunk az be nem válhatik, mint amint nem is vált be; halva születet eszmé ajánlat és eljárás volt.

Ísmétlen minden vidéknek, minden szőlőfajnak meg van a maga metszési eljárása. Aki az ellenkezőt állítja, az vastag tévedésben van.

Van azonban a szőlőmetszésben bizonyos sorrend, elkezdve a kopasz faj műveléstől, egész a sétalugos rendszerig.

Ezek a sorrendek egyike-másika alkalmaztatik egyik vagy a másik vidéken.

Igy megnevezve, a sorrendről azután az általánosságban lehet szólni.

Első a kopaszfaj metszés. Ez abból áll, hogy a tőkén minden mellékajtást levágunk, és csak két egymással ellenkezőleg álló 2 kis, egy rügyes csapocskát hagyunk.

Ezen metszési eljárás ott divik, ahol egészen finom bort termelnek. Ahol a szőlőtő gyenge táperejű talajba van ültetve. A cél az, hogy kevés termést adjon, de ezen kevés termést a tő megérlelni esetleg megtepeszteni bírja.

Ezután következik a váltakozó csapos művelés. Itt már a tőke nem az idej hajtás vesszőin levő rügycskén, de a csapon levő

egy éves vessző rügyéből hozza ki a termését. Ez a metszési módozatnál már nagyobb termésre számítanak, amennyiben az egy éves csapon levő hajtásból eredett vesszőn levő rügyből, biztosabb termést várhatnak.

Hogy ezen metszési eljárás, mely legnagyobb részben az egész országban helyt 'oglal, könnyebben érthető legyen, kézzel foghatóan magyarázom meg.

Fogja össze az olvasó a balkezét marékba, a kis és nagy ujjat azonban nyujtsa ki; így kell állani a tőkének; — a kézfej tekintésék tőkének, a kis és nagy ujj pedig az egy évet meghaladott csapnak. Azt akarom ezen mutatással betanítani, hogy amint a kézen a kis és nagy ujj egészen egymással ellenkező irányban van, hasonlóképen a két csapnak ellenkező irányban kell lenni, azért, hogy a tőke nedv keringése rendszeres legyen.

Ezen a két csapon azután, a szőlőfajra és a termés minőségére nézve hagyunk több vagy kevesebb rügyet,

Ha a talaj sovány, és tőke gyenge, akkor 1—2 termő rügyet hagyunk rajta, ha azonban a tőke erős, a talaj tápdus és gyengébb bort szándékozunk szűrni: akkor több termő rügyet hagyunk rajta.

A tőke két oldalán az egyéves csapon levő hajtáson a termő rügyek szükséghez képest meghagyatván, most már gondolkozni kell arról, hogy a tőke másik ellenkező két oldalán a jövő évre szükséges termő csap szempontjából egy-egy rügyes kis csapocskát hagyassék meg.

A reá következő évben ez lesz a termő rügyes csap, a mostani termő rügyes csap pedig többen leváogatik, és mellette a jövő évre alkalmas egyszemes rügyecske meghagyatik.

Ez az ugynevezett váltakozó csapos művelés, melylyel a szőlőt tetszés szerint kisebb nagyobb termésben lehet tartani, s ezzel az eljárással lehet tetszés szerinti termés-hozamot fokozni. Csakhogy vigyázni kell arra, hogy a tőke túl ne erőltessék, nehogy meglegyen a sok fűrt s nem bírván kifejleszteni, egres legyen belőle.

Ezután következik a csercsapos művelés; az abban különbözik az előbbi metszéstől, hogy ott az előző évi, azaz egy évet meghaladó csapon levő vesszőn hagyatik meg a termést hozó rügy, ennél a csap-csapra hagyatik, és a két éves csapon levő idei vessző hozza a termést.

Ez csak némely fajnál alkalmas, mert legtöbb faj az egy éves csapon levő idei vessző rügyéből termést hoz.

Ezt követi a czomb művelés, mely abból áll, hogy a tőkén levő két éves csapon egy fél száll vesszőt meghagynak. A karika művelés ettől azzal különbözik, hogy a vesszőt egész hosszában meghagyjuk, melyet azután vagy a szomszéd tőkéhez vagy a két tőke közé vert karóhoz vagy karilukikába kötjük.

Ezután következnek a gos művelések, melyről alkalmaslag egy egész cikket közlünk.

Jelen cikkünk célja tulajdonképen nem is a szőlőrendszeres metszése, csak arra akarunk kiterjedni, hogy amint a törvény nincs

kivétel nélkül, úgy a metszés eljárásban is van kivétel, amint rendszeren az idők káros befolyása miatt vagyunk kénytelenek elkövetni.

Azon nagy hidegség, mely december hó közepén sok helyütt és vidéken a szőlők termő rügyeit elrontotta, kényszerít bennünket arra, hogy a rendszeres metszési módozatoktól ezuttal eltérjünk.

Aki azt akarja, hogy ezután a nagy fagykár után is szűrjön bort, az az idén a metszésre kiváló figyelmet fordítson.

A fagy a szőlő rügyeit ahol fedve nem voltak, nagy részben mint már lapunk múlt számában irtam, tönkre tette.

Azonban ez a fagykár sem olyan mindenütt, hogy ügyesen ne lehetne a metszéssel valamit korregálni.

Ismétlem, hogy ahol a tőkék fedve nem voltak, a rügyek nagy részben elfagytak; de a tőkék, különösen a nagyobb lombozatu tőkénél a lehullott szőlő levelekben védelmet találtak. Védelmet találtak azzal, hogy azok sok esetben a tőke feje körül összecsoportosultak, a hó reájuk hullván, a hideg ellen némi védelmet találtak.

Ezek az épen maradt rügyek megfogják hozni termésüket. Csakhogy azután barbár felületes munkájával ezeket az épen maradt rügyeket le ne vágja.

Azért a metszést egészen későre, akkorra kell hagyni, amikor a tőke nedvkeringés megkezdődött, helyesebben mondva, az egészséges rügyek kihajtottak. Ekkor azután térjen el a gazda ha muszáj a szokástól, és az adott körülmények között öntudatosan eszközölje a metszést.

Ott, hol tőkefej művelés divik: ott kevés lesz a baj, mivel a tőke fejeken közvetlenül közel eső rügyek között majdnem mindenütt lehet találni ép, már előtörött rügyet.

Ott, ahol váltakozó csapós művelés is divik: ott már nagyobb körültekintés kell. S ha úgy találná az ember, hogy az egymással szemben levő, csapon levő rügyek mind el vannak fagyva, ott nem lehet termő rügyet hagyni; akkor ott hagyjon: ahol talál a tőkén. S ha a tőkén csak egy száll vesszőt találna, amelynek rügyei élnek és többet nem, akkor a többi hajtásokat távolítsa el, s ezen az egy száll vesszőn hagyjon meg annyi termő rügyet, amennyiből kellő termést várhatunk.

Ha pedig úgy állana a dolog, hogy a tőkén csak alulról vannak egy-két termő rügyek, s a vesszőn föllebb el vannak fagyva: akkor a tőkén ne két termő csapot hagyjon meg, de hagyjon meg a szükséghez képest 3—4-et is. Mert hát szükség törvényt bont. Ahol pedig egyáltalán nincs ép termő rügy: akkor ez évet arra használja, hogy minden feles csapoktól tisztítsa meg.

Ez a tisztítás nem egyéb a tőke ifjasztásánál; utána erős vesszőket és ezek az erős vesszők pedig jövőre nagy termést hoznak.

Minden alkalommal pedig arra törekedjék a gazda, hogy a tőke elne ágas-bogasodjék; a meghagyott szarvak a tőkét el ne csufítsák,

Az ügyes metszés, a jó művelés, kellő trágyázás mellett a szőlő évtizedeken át életerős termő erőben lesz.

János gazda.

A szőlőfajok helyes megválasztásáról.

A régibb időben a filoxera pusztítása előtt a szőlőfajok sok kísérletek után: helyes alkalmazást nyertek. — Ezek eredményei lettek azután a jelleges vidéki fajborok.

Sok idő kellett ahhoz míg a szőlészek a helyes irányt megtalálták.

Igy lettek vidékek ahol aszu bort termeltek; a másik vidék vörösborok hazája lett; míg más vidékek a nehezebb asztali fehér borokat termelték; s voltak vidékek viszont, ahol a gazdák a tömeg bor termeléssel foglalkoztak.

Igy alakultak ki a vidékek szőlészetei. És ezek annyira ösmertek lettek, hogy a jobb szájlésű fogyasztó már-már felösmerte a borokat a tulajdonságaikról.

Igy alakult át a kereskedés. Minden vidék borának megvolt a maga fogyasztó közönsége. Szóval a bortermelés egész helyesen helyezkedett el.

Ezután örökségként szállott a bortermelőkre át. Nem igen volt szőlősgazda, aki újabb fajok ültetésével iparkodott volna a régi jónak ösmert állapotot felcserélni.

És ez helyes volt nemcsak abból a szempontból, hogy a kereskedelem tudta, hol keresse az anyagot, de helyes volt azért, mert a munkásnép a szőlőfaj tulajdonságait ösmerte.

A szőlőmunkás már gyermek korában örökölte az eljárást a szőlőkezelést. Ösmerte a faj tulajdonságait. Ennek tudatában védekezett az esetleges elemi csapások ellen.

Tudta miként hozza a szőlőtő termését; megtanulta annak kezelését-, metszését szóval kevesebb tudományosság mellett is szorgalmas munkássággal szerezte tisztos jövedelmeit.

Ösmerte a szőlőtő hozomát. Termésének mennyiségében nem igen csalódott; s *folyt a dolog a maga rendes menetében.*

Csakis két új faj szőlő volt az, mely kezdet újabban tért hódítani; de ez is csak egyeseknél, s ezek nagyobb elterjedésére csak egyes vidék volt alkalmas.

Ez volt az *olasz rizling és rajnai rizling* szőlő. Ezek a szőlőfajok inkább Erdély egyes vidékein hódítottak tért és ott már kezdtek megállapítani, beválni.

Ott már felösmerték az ő tulajdonságait különösen a rajnai rizlingnek, hogy csak csapos művelés mellett ad kelő termést. S így homosodott meg egyes vidékeken a karikás művelés.

Egyébként mint mondom, minden vidéknek meg volt a maga faj szőlője, amely ott bevált; de más vidékeken nem felelt meg hozzá fűzött reményeknek.

Erre egyik legfényesebb példa a fehér és piros bakar, vagy mint nevezik bakator, vagy amint származási helye után nevezik pankotának.

A bakar vagyis bakator kiváló finom nehéz asztali bort ad. Szőlője az egyéb cseméje szőlők hiányában nagyon kereset volt; télen át tanusított tartóssága miatt nagyon kedvelték.

Eme jó tulajdonai miatt kezdték itt-ott is telepíteni ; de vele sehol sem értek célzt. Ritka évben adtak rendes termést.

Akkor azután kezdték, más fajok közé ültetni azt híven, hogyha egyidejűben érő szőlő közé ültetik, virágzásában nem hull meg.

De hát ez a szóba tudakosság is hajótörést szenvedett, s utoljára tisztába jöttek vele, hogy ez a szőlőfaj eddig csak egy vidéken Arad és Pankota vidékének déli hegyoldalain diszlik ; ott a virágzásában nem hull meg, rendes termést ad ; míg az éjszaki vagy nyugoti részen az országnak virágzásában elhul.

Igy honosult meg a nevezett vidéken, s lett-e vidékeknek speciális faja ; s termette dusan az aranyszínű nehéz pecsenye borokat, legvalószínűbben azért, mivel azon vidékeken a szőlővirágzásu idejében nem ereszkednek le a ködök, és a hűvös északi szelektől fekvésüknél fogva védve vannak.

Ez a kis példa is fényesen igazolja, hogy a szőlőfajok hegyvidékeként válnak be. És ha egyszer beváltak : *annak megbolygattatása helytelen dolog.*

Igy lett a déli vidékek Versecz Fehér-templom s a. t. vidékeknek alkalmas szőlőfaja a kövidinka, keverve a piros és fehér szlankamenkával.

A kövidinka egy áldott nagytermő szőlőfaj Mint mondani szokták bolondul szakadásig hozná meg termését. Kitűnő szép zöldes színű kiváló kellemes zamatu bort ad — ha beérik. A szlanka-menka rengeteg nagy termést ad, de az is akkor jó csak ha beérik.

A nevezett fajok a déli vidékeken legtöbbször teljesen beérnek, s nagyon szép haszonnal jutalmazták a gazda fáradságát ; mert ha nem is lesznek kiváló nehéz pecsenye borokká, de közönséges jó asztali bort, de sokat adunk ; s így a gazda számadását a mennyiségben találja meg.

Ha ezt a fajokat az ország nyugoti vagy pláne északnyugoti részeibe telepítik ; a szőlő a nagy hozamát ott is megadja, de nem érik be, s ha bármily későre hagyják is a szüretet, igaz, hogy nem rohad el, de érett szőlőbogyót felette nagy ritka esetben szüretel a gazda. Mint tehát látható, ez is speciális faj, s a neki alkalmas déli vidéken telepíthető haszonnal.

Ott van a furmin, harslevelű és leányka szőlőfajok. De hát szóljunk a nemes furminról, mely neki alkalmas helyen a világ legjobb borát a valódi nektárt adja.

Hegyalja hazája ennek a fajnak, mely ott diszlik. Éjszaki széltől védett hegyláncon elég korán kel életre a vegetáció, és a hideg lankás helyeken a sikon a szőlő leveleket már rég lefagyasztotta, lehullatta, mikor még a hegyaljan alkalmas délnek fekvő részein még mindig végzi a levélzet működését, s gyűjti a mézet a szőlő bogyójába ; s már-már a szőlőbogyó aszalódik mikor, még a szőlőlevelek mindig végzik működésüket. De a szőlőbogyók megtöpdéséhez hozzá járul maga a talaj is, mely kevesebb termő erővel rendelkezik ugyan, mint a tápus lankás vidék, de a nap hevét jobban elnyeli, s az át melegedett talaj egész éjjeleken át adja ki hő sugárzását, mely azután a reggeli hűs légben harmatta változván, ez a harmatcseppek a szőlő héját megvéko-

nyitják, kiérlelik, hogy a napsugarainak hatása iránt ismét fogékonyabbak legyenek.

Tehát a faj tulajdonságai a nevezett helyeken teljesen kifejlődnek, mert ott mindazok együttesen megtalálhatók, melylyel ők a borszőlők között az elsőséget, s borai a borok között a borok királya nevet elérhetik.

Egész szánandó állapot az, ha azután valaki ezt a fajt a furmint ugyanazon tulajdonok elérhetése végett egy tápdus lankás talajba vagy sík földre ülteti. — Pedig ha az illető gondolkozni tudna nem tenné azt.

Igaz ugyan, hogy ebben a dus tulajban erős lombozatot hoz, reá metszve sok fűrtökkel is jutalmazza a fáradságát; de az igaz czélt nem éri el. Hogy miért nem, csak egy pár dolgot említek fel.

A furmin szőlő érési ideje közepes, október hó elejére vagy kedvezőbb időjárásnál szeptember végére tehető.

A neki alkalmas hegyoldalon is körülbelül ezen időben érik, de ez még a kívánt állapot első foka: — ezután következik a bogyóknak megaszalódása, amelyhez ott is meleg száraz idő, s legalább egy hónapi idő kell.

A lankás helyeken legtöbb esetben október hó elején nem is, de közepén derek vannak. A dér a szőlőlevelek szárát megfagyasztja, mely azután a nap első sugarára lekul. Ha pedig a kocsány nem fagy meg, akkor a levélzet fagy meg, s így azután megszűnván az éltető tápláló vegetáció, ha ujévig marad kin a szőlő sem fejlődik tovább, s legfőlebb kezdetét veszi a feloszlás, a rohadás. Hogy lehessen hát kívánni azt, hogy a furmin szőlő ilyen helyen aszúbort adjon? . . .

A lankás talajok rendszeren kötöttebbek; mint kötöttebbek, virtaróssabbak s így a nap sugarainak és hőségnek befogadására képesek nem lévén, nyári éjjeleken át is eléggé kihűlnek; és így nem lévén oly hő sugárzásuk, mint a hegyaljai apocha vöröses talajoknak: a szőlőbogyók héjait nem vékonyítják ki.

Szóval ezekből is látható, hogy a furminnak meg van a maga házája. Máshol vele kísérletezni ha csak hasonló viszonyok nem találhatók észszerűtlenség.

A kadarka szőlő finom vörösbort csak az eger-visonta és talán még szegszárd vidékén ad. Miért? Azért mivel ezen vidékek, délnek délkeletnek fekvő magas hegyoldalakon vulkanikus képződményes talajban vannak.

Itt a kadarba keveset terem: de ez a kevés azután teljesen beérik; s az így beérett szőlő adja az igazi bikavért. Ezt erőltetni elérni nem lehet.

Mert hát mi a vörösbikavér kiváló jó tulajdona? az, hogy teljesen érett egészséges ép szőlőből van szürva. Éretlen, egészségtelen szőlőből vörös bikavért szűrni nem lehet. Lehet a bornak vörös színt erősokolni, de abból a kiváló alkatrészek hiányoznak.

Nevetséges lehet a sík helyeken, vagy homokon valódi bikavért termelni akarni; csak utánzat lesz az, de valódi soha.

Még budai hegyek egyes részein is szoktak vörösbort szűrni.

Azok is jók. de mégsem érik utól az egri és visontai hegyvidékek borait. Ezek a jó siller és a bikavér között foglalnak helyet.

A dunántuli vidék termeli a jó asztali fehér bort, melyet a mustos fehér, a lisztes fehér juhfark adnak.

Soká lehetne még ezt folytatni, s végre szépen reá jönnénk, hogy a multban legtöbb vidéknek meg volt a maga specziális s bevált szőlőfaja.

A filloxera pusztítása ezt a régi százados rendszer megsemmisítette, és a szőlőtelepítés terén egy Chaoszt teremtett, mely előbb sok áldozatot kíván, míg ismét a helyes elrendezését megtalálja.

Ezen Chaosz megteremtésében a kóros állapot föllépésében őszintén szólva nagy része van a meggondolatlan hirdapírodalomnak, amelyben egyes fajok rendkívül előnyeit hangoztatva, a gyengén látó gazdákat reá vitték, az általuk eddig nem is ösmert szőlőfajok telepítésére.

Azon eszme hódított, hogy egyik-másik faj rengeteg termést ad; s mivel a közösvágy volt a nagy termés-hozam, elfeledtek számot vetni a vidékkel, a talajfekvéssel, a légáramlatokkal az elérendő termés minőségével — derüre-borura keverték, hordották az idegen szőlőfajokat, s így sok vidék borait jellegekből teljesen kivetköztették.

Bocsánat, de így van, hogy ezt leginkább a nadrágos uri szőlészek teremtették meg vagy helyesebben mondva rontották el a vidéki bor jellegét. Ők olvasták újságozikket, ők hozatták össze-vissza, a fajokat, s a szegény földműves nép maradt meg legnagyobb részben a régi alkalmas faj mellett; s így a jövő kibontakozásánál az érdem őket fogja illetni.

Csak például a francia aramont szőlőt említem fel. Ezt a hitvány de nagytermő szőlőt hányan és hányan hozták be és eszközölték, vele. Persze 60 m.-m szőlő egy holdon nagyon csábitott.

Némely helyen el is lett érve az eredmény a mennyiséget tekintve, de oly hitvány bort adott, hogy a vevő elszaladt tőle.

Hát mit nyert vele az a visonta-egri vagy somlyó vidéki gazda, aki a jó szőlőjét ezért a hitvány lőreért feláldozta?

A hegyaljaikat ez a vád nem illetheti, azok az új telepítést legnagyobb részben öntudatosan a régi alkalmas fajjal telepítették. Ezeknek volt utmutatójuk, tanácsadójuk; volt egypár lelkes tanácsadójuk, akiknek figyelmeztetések jó tanácsaik használtak, s a hitvány ringy-rongy faj nem birt beférközni.

De hol van más vidék amely a régi ösmert jó fajokat fel nem cserélte volna! Igenis a tarka-barka kevert fajok egész özöne lepi el a szőlőket.

Térjünk észre még nem egész késő legalább az újabb telepítésnél szabaduljunk meg a Chaosztól, forduljunk vissza a régi alkalmas fajokra, kulturáljuk azt, mely a multban századokon át jónak bizonyult.

Nem azt akarjuk ezzel mondani, hogy olyanok legyünk mint a tormába esett féreg; — ne figyeljük a felszínre került fajokat, de csak kicsiben kísérletezzünk vele, s csak akkor adjunk neki nagyobbban tért; ha éveken át a vidék talaja légköri viszonyok mellett szépen és hasznothozóan diszlenek.

A régi jó fajok feleselésében az is szerepelt, miszerint sokan azt a tévhitet táplálták, hogy az ojtványszőlő nem fog olyan finom borokat adni, mint a régi kultúra. Manapság ez a felfogás megszűnt, mert be van igazolva, hogy az ojtványszőlők még jobb bort képesek adni, már azért is, mivel az amerikai alanyvesszők 8–14 nappal előbb kezdik meg életműködésüket; s így ugyanannyi idővel előbb érlelik be a szőlők bogyóit.

Végül káros a kvodlibet szőlő telepítés azért is, mert munkásaink intelligenciája kicsiny arra, hogy azt a különböző fajokat felismerje, s a kiváncsi szerint megmetsze. Ellenben a régi fajokkal ösmerős, egyöntetű metszési munkát kelletvén végezni, annak gyakorlatát teljesen elsajátítja.

Abonyi Erneszt.

Eladó szőlővessző

Fajtiszta Ripária portális.

	Sima.	Gyökeres
60 ezer drb. mohás ojtáshoz való ezre — — —	20. kor	80.—
135 ezer drb. ültetésre alkalmas ezre — — —	10.—	30.—
160 ezer drb. iskolázni való ezre — — —	6.—	—.—

Sima zöldojtvány és gyökeres fásojtvány,
szitűtén ripária-portális alanyon.

Nemes-kadarka, Mézes-fehér. Kövidinka fajonként ezre	100.—	—
Vegyesen ezre — — — — — — —	80.—	—
Ugyanezen fajok gyökeres fásajtás — — — —	220.—	—
Ugyanezen fajok európai csemege fajok rovatában el- sorolt fajokból vannak százanként — — — —	24.—	—
40 ezer othellő — — — — — — —	10.—	2.0—

Európai szőlővesszők.

500 ezer Nemes-kadarka, Burgundi, Opportó, Mézes fehér, Olaszrizling, Ezerjő, Mustosfehér, Kövidinka stb.	8.—	16.—
--	-----	------

Európai csemege fajok.

Muskat Alexander. Ennek a tulajdonsága az, hogy a husa kemény. Eléggé illatos, zöldes sárga szinű. Igen jó faj, szállításra igen alkalmas. Érik szeptember hó végén. 10 drb. ára — — — —	—40	—80
---	-----	-----

Muskat Biffer. Nem kemény húsu. Finom za- matu, igen bő termő. Nagy bogyókkal s apróbb fűrt- tel szeptember hó közepén érik. 10 drb. ára — —	—60	1.20
--	-----	------

Muskat Boowod. Hasonlít a muskát alexander-
hez. Felette nagy termést ad. Húsos, tehát szállí-

tásra alkalmas. Kiváló finom izü. Érik szeptember hó végén. — 10 drb ára — — — — —	— .60	1.20
Muskát Bl. queen Viktória. Igen korán, már augusztus hó végén érik. Rendkívül nagy fürtü. Ha megérik a bogyók rozsdás sárgásak lesznek. Szállításra alkalmas — 10 drb ára — -- — — —	— .60	1.20
Muskát Citronelle. Igen zamatos. Sárga nagy bogyóju. Érik szept. elején szállítható. 10 drb ára	— .60	1.20
Muskát Croquant. Egyike a legédesebb szőlőknek, színe zöldes sárga. Érik szeptember hó elején. Szállítható — 10 drb ára — — — — —	— .40	— .80
Máskát Damaskusi. Ennek a tulajdonsága az, hogy az ojtványon rendkívül buján él, diszlik és tartós. Fürtje nagy, bogyója igen nagy, zöldes-fehér. Kiválóan kellemes. Későn érik. Szállítható 10 drb ára	— .60	1.20
Muskát de Nastes. A passatutihoz hasonlít. Igen korán érik. Szállítható, ropogós sárga szemü. 10 drb ára — — — — —	— .60	1.20
Muskát Hercegovina. Korán érő nagy fürtü, közép nagybogyóju, zamatos, szállítható. 10 drb ára	— .50	1.—
Muskát Genuai. Fürtje igen nagy, sárgás bogyóju. Igen finom muskatály izü. A virágzásban néha rug, más későn érő fajjal kell keverve ültetni azért, mivel ez is későn érik. Szállítható. 10 drb. ára	— .40	— .80
Muskát dr. Högg Róbert. Kiválóan bő termü, majdnem megszakadásig terem Nagy fürtü, fehér-zöldes bogyóju. Finom muskatály izü, vastag héju, későn érő. Szállítható. 10 drb ára — — — — —	— .60	1.20
Muskát Frontignan rouge. Bogyója nagy piros, gömbölyüs Későn érik, szállítható. 10 drb ára —	— .60	1.20
Muskát frontignan blanc. Fehérbogyóju mint az előbbi szeptember végén érik. Szállítható 10 drb. ára	— .60	1.20
Muskát Ottonel. Kiválóan érdekes. Korán érő muskolat szőlő Közepes fürtöket, de sokat terem. Fő az, hogy nem rohad. Szállítható. 10 drb ára —	— .20	— .40
Muskát passantuti. Nagy fehér bogyóju, kellemes muskolat izü, korán érő. Szállítható 10 drb ára	— .40	— .80
Muskát Royal. Fekete nagy bogyóju, ritkás		

fürtü. Korán érő. Szállitható, — 10 drd ára — —	— .62	1.20
Muskát Szt. Alban. Az előbbihez hasonló, csakhogy nagyobb, közép érő muskatál izü. Szállitható. — 10 drb. ára — — — — —	— .60	1.20
Muskát Tokaj Jardens. Nagy világos, diros bogyóju, igen bő termő; közép érő. Szállitható. — 10 drb, ára — — — — —	— 60	1.20
Muskát Vanilia vagy Rozsdás muskolat. Ennek kiváló nemes és jó tulajdonai vannak. Szállitható. — 10 drb. ára — — — — —	— .40	— .80
Chasseles augevina Korán érő nagy fürtü. Sárga nagy átlátszó bogyóju, bőtermő. Szállitható, — 10 drb ára — — — — —	— .40	— .80
Chas de Angeres. Sárga-zöldes bogyóju bőtermő közép érő kellemes izü. Szállitható. — 10 drb ára — — — — —	— .40	— .80
Chas Blanc. Ez a közönséges korán érő, bőven termő ismert faj. Szállitható. — 10 drb ára — — — — —	— .20	— .40
Chas Fontineble dor. Igen nagy fejü. Sárgás husos szemü. Korán érő. Szállitható. 10 drb ára — — — — —	— .40	— .80
Chas de Judea. Nagy fürtü. Zöldes-sárga szemü bőtermő szeptember végével érik. Szállitható — 10 drb ára — — — — —	— .60	1.20
Chas Imperial blanc. Fehér, nagy bogyóju, igen nagy fürtü. Korán érő. Szállitható. 10 drb. ára — — — — —	— .80	1.40
Chas Jeruzsálem. Nagy fekete bogyóju, korán érő. Miválónan finom. Szállitható. — 10 drb. ára — — — — —	— .40	— .80
Chas Németpiros. Gyönyörű piros bogyóju bőtermő. Szállitható. 10 drb ára — — — — —	— .60	1.20
Chas Mathias. Korán érő nagy fürtü, bogyójai féhérek, barna folttal. Szállitható. 10 drb ára — — — — —	— .60	1.20
Chas Napoleon. Ritka nagy fürtü, óriási nagy arany-sárga bogyójú. Kellemes izü asztali disz. Az a pibája van, hogy néha rug, azért későn érő fajok közé kell ültetni s akkor pempásan terem. Későn érő Valódi kincs. Szállitható. 10 drb. ára — — — — —	— .60	1.40
Chas Piros-Napoleon. Bogyója fekete nagy és gyönyörű rózsapiros, s hamvasságánál fogva meglepő szőlő. Kissé savanykás. Hanem disznek felülmulhatatlan. Későn érik. Szállitható. 10 drb ára — — — — —	— .80	1.40
Chas Guen Viktória. Nagy fürtü sárga rozsdás nagy bogyóju. Szeptemberben érik. Szállitható. 10 drb. ára — — — — —	— .60	1.20
Chas Teneriffé. Sárga nagy fürtü, nagy bogyójú közép érő. Szállitható. 10 drb. ára — — — — —	— .40	— .80
Chas rouge. Gyönyörű világos piros színü, nagy lermetü. Kiválóan alkalmas a szállításra 10 drb ára — — — — —	— .20	— .40
Chas ronge royal. Sötétpiros színü gyönyörű szőlő. Fekete nagy termő. Augusztusban érik. Szál-		

litható. — 10 drq ára — — — — — — — —	— .20	— .40
Chas Szl. Fiakre. Igen nagy fürtü, sárga leves- szemü rendkívüli bőtermő. Szállitható. 10 drb ára —	— .70	1.40
Chas Tokaj angevina. Gyönyörű halványpiros felette dusan termelő kellemes izü szőlő. Szállításra pompás. 10 drb ára — — — — — — — —	— .40	— .80
Chas Zsidóországi. Cseresznye-piros bogyóju, bőtermő. Kiváló finom csemege. Középérő. Szállit- ható, — 10 drb ára — — — — — — — —	— .80	1.60
Chas Almeria. Nagy fürtü, fehér bogyójú bő- termő. Közép érő. Szállitható. 10 drb ára — —	— .60	1.20
Albilló. Rendkívüli szép télre eltenni való szőlő Fehér bogyóju. Nagy fürtü. Szállitható. 10 drb ára	1.40	2.40
Buzellott óriási. Oriási nagy fürtü és bogyóju — Szállitható 10 drb ára — — — — — — — —	1.40	2.80
Gharmond rouge. Sötétpiros színü, nagy fürtü nagy bogyóju. Kiválóan finom izü, felette bőtermő. Legjobb csemege szőlők egyike. Középérő. Szállit- ható 10 drb ára — — — — — — — —	1.70	2.40
Csodaszőlő. Az összes szőlők között a legna- gyobb fürtü. Vannak 2 ¹ / ₂ kilo súlyuak is. Sokszor oly nagy termést hoz, hogy meg kell ritkitani. Soha- sem rug. Borszőlőnek felette kifizeti magát. De cse- mege szőlőnek is használható. Szállitható. 10 drb —	1.50	3.—
Chornichon Blanc. Nagy fürtü, nagy husos, sár- ga bogyóju, elsőrangú csemege, egészen korán érő. — Szállitható. 10 drb — — — — — — — —	1.—	2.—
Chornichon a grapes collosales. Igen nagy uborka alakú, sárga szemühusos, pompás izü, első- rangú csemege. Szállitható 10 ára — — — — —	1.20	2.40
Duchesse of. Buckleuk. Zöldes-sárga, nsgy- szemü muskolat izü, bőtermő Kiváló faj. Szállitható. — 16 drb ára — — — — — — — —	1.20	2.40
Ezredéves Magyarország Ez a mai szőlészetben az leghírhedt legértékesebb szőlő. Mint kiválóan szép, finom csemege faj. Szállitható 10 drb ára — —	1.—	2.40
Fürj tojás. Roppant nagy fürtü, nagy bogyóju, fehér szemü szőlő. Középérő. Igen értékes, csak hogy		

más hasonló időben érő fajjal keverve kell ültetni, különben magában néha rug. Szállítható 10 drb ára	— .40	— .80
Kecskececs. Van kétféle, piros és fehér. Későn érő téli szőlő. Szállítható. — 10 drb ára — —	— .40	— .80
Kossuth Lajos. Nagy fürtü. nagy sárga bogyóju. Felette korán érő. Szállítható. — 10 darab ára —	1. —	2. —
Malakoff usum. Igen nagy hosszúságú, ritkás fürtü		
Piros gyönyörű szőlő, télen át eltartható. Szállítható 10 drb ára — — — — — — — —	1 —	2. —
Madleine angevina. A legkorábban érő szőlők egyike. Fehér nagy bogyóju. Az a nagy baj, hogy sokszor rug, azért ezt is más hasonló időben érő fajok közé kell ültetni. Szállítható. — 10 drb ára	— .10	— .20
Niája. Egy igen becses közép bogyóju szőlő. Szállítandó. — 10 drb ára — — — — — —	1. —	2. —
Perl imperiál. Felette nagy bogyóju fehér szemű, finom ízű. Szállítható — 10 drb ára — — —	.60	1.20
Prekocié de malinque. Felette korán érő, fehér bogyóju, kellemes ízű csemege szőlő. Szállítható. — 10 drb ára — — — — — — — —	— .40	— .60
Spanyol vörös. Gyönyörű piros bogyóju, nagy fürtü, nagy termésű, korán érő. Szállítható. 10 drb	— .40	— .80
Reise de Calabre. Mint a neve mutatja, rendkívül nagy fürtü, nagy bogyóju, fehér édes szemű, igen szép szőlő. Érikkorán. Szállítható. 10 drb ára	— .60	1.20

Ezeket kívül van :

100 drb. gyökeres fásajtvány csudaszőlő darabja — .50
 A megrendelések alkalmával az érték egynegyedét előlegül kérjük; és tisztán olvasható nevet, lakást és vasuti leadó állomást.
 — Nagyobb megrendelésnél árleengedés történik.
 A vesszők jól csomagoltatnak; a csomagolásért mérsékel díjazás nem történik.

Csomor Kálmán,
 szőlő nagybirtokos.